

MURAT K L K  LKOKULU

Sayın Velimiz,

Sizlere Okul Rehberlik Birimimiz tarafından hazırlanan Okul  ncesi Rehberlik B ltenini sunuyoruz. Bundan böyle sizlere göndereceğimiz farklı konulardaki bültenlerin hızlı bir gelişim, değişim ve öğrenme sürecinde olan okul öncesi eğitim öğrencilerimizin bu sürecine uyum sağlama ve olumlu kişilik gelişimlerine destek olma konusunda sizlere yardımcı kaynak olmasını amaçladık.

Ayrıca  ğrencilerimizin gelişim sürecinde istediğiniz zaman Okul Rehberlik Birimimiz ile paylaşımda bulunabilirsiniz.

İlginiz için teşekkür ederiz.

CİHAN TOMBULCA

OKUL MÜDÜRÜ

ÇOCUK VE DİSİPLİN

ÇOCUKTA DİSİPLİN

Disiplin ilişki içindeki tüm kişileri eşit olarak bağlayan herkes için açık ve net olan kurallar olarak tanımlanmaktadır. Disiplin, istenilen ve düzenli olan davranışların kazandırılmasını amaçlayan bir yetiştirme anlayışıdır. Amaç, kişinin özdenetimini sağlayabilmek yani kendi kendini denetleyebilme yeteneğini geliştirmektir. Aynı zamanda da çocuğun toplum tarafından kabul gören bir ahlak anlayışı ve sağlıklı tutumlar geliştirmesine yardımcı olmaktır. Çocuk için disiplinin vazgeçilmez ve çok önemli olduğu herkesin birleştiği bir konudur. Çocuk, yanlış davrandığında ikaz edilecek, doğru yaptığında sevgiyle ödüllendirilecektir. Çocuk ailesinden ilgi, şefkat, destek ve teşvik bekler. Çocuğun bu beklentilerinden haberdar olan çalışan aileler anne ve babalık görevlerini aksatmamak için büyük çaba gösterirler. Bu çaba bazılarında gerginlik ve suçluluk duygusu meydana getirir. Bu aileler çalıştıkları için, çocuklarını ihmal ettiklerini düşünerek kendilerini suçlarlar. Bir kısmı bu duygudan kurtulmak için, çocuklarına ılımlı bir disiplin uygularlar. Bazıları ise çocuklarının üzerine aşırı düşerler, onu gereğinden fazla korurlar. Evde kendisine hiçbir iş yaptırmazlar, hatta çocuğun yapabileceği işleri bile kendileri görürler. Ailenin bu tutumu çocuğun aşırı hassas, bağımlı ve çekingen olmasına yol açar. Bazı hallerde de şımarık, asi ve dik başlı olmasına sebep olur.

AİLELERE ÖNERİLER

Çocukta Özdenetim Sağlama: Çocukların özdenetimlerini sağlamaları kendileri ve diğerleri hakkında iyi duygular taşımaları, doğru yanlış anlama ve problemleri çözmek için de seçenekleri olması gerekmektedir.

Sevgiyi İfade Etme ve Koşulsuz Sevmeye: sıcak bir ses tonuyla çocuğa yaklaşma ve onu kucaklama bir sevgi ifadesidir. Eğer bir çocuk sevildiğini hissederse, ailesini memnun etmek için istedik yönde davranacaktır. Çocukla iletişim içindeyken ona sevgi koşullu olarak sunulmalı, sevginin koşulsuz ve öze ait bir duygu olduğu hissettirilmelidir.

Tutarlı olmak: Görüş birliğinde olan tutarlı ailelerin, açık bir şekilde belirlenmiş süreklilik gösteren kuralları ve sınırları vardır. Bir gün izin verilen bir davranışa diğer bir gün izin vermemek çocuğu şaşkırtacak ve konulan sınırlara tepkide bulunarak olumsuz davranışlar göstermesine yol açacaktır.

İletişimde Açık Olmak: Kullanılan kelimelerin ve hareketlerin çocuğa da aynı mesajı verdiğinden emin olunmalıdır. Yanlış davranışa onun dikkatini çekerek, onunla göz kontağı kurarak sert ama sinirli olmayan bir ses tonuyla açıklama yapmak yerinde olacaktır.

Sorunlu Davranışı Anlamak: Aile yapılan iyi bir gözlemlerle çocukların sorunlu davranışlarının neden kaynaklandığını anlayabilirler. Sorunun kaynağını bulmak sorunu çözmekten daha zordur.

Çocukların Kendilerini İyi Hissetmelerini Sağlamak: Olumlu davranışlar karşısında teşekkür etmek, gülümsemek, ne kadar iyi bir iş yaptığını anlatarak ona zaman ayırmak, olumlu davranışın tekrar edilmesini ve çocuğun kendini iyi hissetmesini sağlayacaktır. Ayrıca olumsuz davranışlar ortaya çıktığında görmezlikten gelmek ve sabırlı olmak, çocuğun bu davranışının ona bir şey kazandırmadığını anlamasına yardımcı olacaktır.

Güvenilir Bir Çevre Hazırlamak: Çocukların eşyaların nasıl hareket ettikleri, nasıl ses çıkarttıkları ile ilgili meraklarını gidermek için olanaklara gereksinimleri vardır. Ailelere düşen görev ise tehlikeli materyalleri kaldırarak çocukların çevrelerini düzenlemek olmalıdır.

Sınırlar Koymak: Kurallar birkaç kelime ile ifade edilebilecek kadar basit olmalı, çocuğa yapılmasını istemediği şeyleri belirtmekle birlikte yapılması istenenleri de açıklamalıdır.

Olayları Önceden Kontrol Etmek: Büyükler, olayları daha başlamadan önce önlemekle kötü sonuçlar doğurmasına olanak yaratmamak için etkin birer denetleyici olmalıdırlar.

Sorun Çözme Becerisi Kazandırmak: Çocuk kabul edilemez bir çözüm önerirse ona açıkça davranışın kabul edilemez olduğu ve bunun nedenleri anlatılmalıdır. Ayrıca her durum için birden çok çözüm olduğu ve her çözümün de sonucu olduğu açıklanmalıdır. Daha sonra denemesi için olumlu çözümler önerilmelidir.

Fazla Müdahale Etmemek: Çocukların yanlış ve zarar verici bir davranışı gözlemlendiğinde aşırı tepki verilmemelidir. Azarlamak ya da cezalandırmak yerine onu oyun alanlarından uzaklaştırmak ya da kısa bir ara verip onu oyundan alıp sessizce oturup beklemesini sağlamak daha etkili olabilmektedir.

Gerektiğinde Uzman Yardımı Almak: Aile yaşamında ayrılık ya da boşanma gibi stresli dönemlerde alınan uzman yardımı ile yaşamın bundan sonraki yıllarında olabilecek sorunlar önlenebilmektedir.

Çocuğa ve Kendinize Karşı Sabırlı Olmak: Tüm bunları uyguladıktan sonra yapılması gereken bir şey daha vardır; o da yeni iletişim yolları denerken kendinize ve çocuğunuza karşı sabırlı olmak.

Kaynakça:

Ümraniye Rehberlik Araştırma Merkezi Eğitim Dergisi, Haziran 2006.

Çoluk Çocuk Dergisi, Şubat 2003.

DİSİPLİN İÇİN 12 KURAL

1-Çocuğunuzun dünyasına girin, onu dinleyin. Onun duygularını keşfetmeye çalışın. Onların zihin yapıları, merakları ve ruh dünyaları yetişkinlerden farklıdır. Bu yüzden **'Bu konuda sen ne düşünüyorsun?'** gibi sorular sorarak onların duygu ve düşünce dünyalarını öğrenmeğe çalışın.

2-**Hoş görülü ve kararlı olun. Hoş görülülük çocuğunuzun kendisini daha iyi hissetmesine ve sınırlarını öğrenmesine ve işbirliği ruhuna sahip olmasına neden olur.**

3-Neden soruları yerine, ne, nasıl sorularını sorun "Bunu neden yaptın?", " Neden sinirlisin?" v.b. sorular çocuklara yargılayıcı ve tehdit edici gelebilir. Bunun yerine **"Ne oldu ?, Nasıl oldu ?"** gibi sorular sorarak onların duygu ve düşüncelerini öğrenerek, kendi çözüm yollarını üretmelerine, düşünce güçlerini geliştirmelerine yardımcı olun.

4- Çocuğunuzu dinleyin. Birtakım yorumlar yapmadan, neler hissettiğini dinleyerek, çocuğunuzun bazı duygulara sahip olmasının son derece doğal olduğunu gösterin. Çocuğunuzun kelimeleri arasındaki duygularına kulak verin.

5- **Tutarlı olun Aile olarak kendinize özgü, açık olarak belirlenmiş, süreklilik gösteren kuralları belirleyin. Tutarlı olduğunuz zaman çocuğunuz şaşırmayacak ve olumlu davranışlar sergileyecektir. Farklı zamanlarda farklı kararlar alıyorsanız ve bu kararlarınızın mantıklı ve tutarlı bir sebebi varsa onu açıklayın ki çocuğunuz sözlerinizde tutarsızlık görmesin. Örneğin; Yarım saat önce pencereyi kapatmasını söylediniz; ama şimdi aç diyorsanız bunun mantıklı nedenini de belirtmelisiniz.**

6- Çocuğunuzu başka çocuklarla kıyaslamayın. Her çocuk ayrı bir dünyaya sahiptir. Ayrı ayrı yetenekleri ayrı ayrı zekaları ve ayrı ayrı ruh yapıları vardır. Bu yüzden başka insanlarla olumsuz bir şekilde kıyaslanmak bırakın çocukları büyük insanları bile üzer.

7-**Sorun meydana getiren davranışların kaynağını bulun sorun meydana getiren davranışların kaynağı bilinirse; sorunların çözümü daha kolaylaşacaktır. Yanlış çözüm yolları problemin çözümünü kolaylaştırmayacağı gibi problemi büyütebilir ve daha başka sorunların ortaya çıkmasına sebep olabilir.**

8-**Hatalarını yüzüne vurmak yerine onlara yakınlık gösterin.**

9-Karşılıksız sevin ve sevginizi hal ve hareketlerinizle gösterdiğiniz gibi dilinizle de söyleyin.

10-Çocuklarınızı evinizdeki problemlerde çözüm üretme sürecine katılmalarını sağlayın.

11-Çocuğunuza özel olduğunu gösterin.

12-**Gerektiğinde hayır demesini bilin.**

